

Mediawijs de digitale wereld in

Hoe leer ik mijn kind omgaan met het internet en sociale media? Wat ziet mijn dochter eigenlijk allemaal online? En hoe praat ik met mijn zoon over wat er in de appgroep van de klas gebeurt? Allemaal vragen waar je als ouder vroeg of laat mee te maken krijgt. Leerkracht, ict-coördinator en mediacoach Mariska Koerts organiseert op woensdag 5 juli een informatieavond waar deze thema's de revue passeren.

Je hebt een opleiding gevolgd tot mediacoach en hebt deze rol nu op school. Wat houdt dat precies in?

Mariska: "Het is een post-hbo-opleiding voor professionals die werken met 'de wifi-generatie', om kinderen te leren omgaan met digitale middelen. We leren ze wat de mogelijkheden zijn, brengen ze digitale vaardigheden bij en maken hen bewust van de risico's. Ik heb de opleiding een paar jaar geleden afgerond en heb daarna het lesaanbod ontwikkeld voor de groepen 3 tot en met 8. Nu geef ik eens in twee weken in elke klas een mediales. Voor de kinderen ben ik 'de computerjuf'. Voor collega's organiseer ik af en toe een 'ic-theetje' om ze bij te praten over nieuwe ontwikkelingen of bijvoorbeeld een programma te demonstreren."

Deze generatie groeit op met laptop en smartphone. Moet er dan ook op school schermtijd zijn?

"Ja, om meerdere redenen. In de klas werken we trouwens hoofdzakelijk met analoge middelen, dus met boeken en schriften. Het is wel zo dat bij de lesmethoden digitaal oefenmateriaal zit, zodat de kinderen in eigen tempo en op eigen niveau met de stof aan de slag kunnen. Ook toetsen worden soms digitaal afgenomen. Om die goed te kunnen maken, moeten de kinderen dus wel eerst met de computer kunnen omgaan. Daarom beginnen we daar al jong en laagdrempelig mee: hoe werkt een muis, waar moet ik op klikken, hoe bewaar ik een document? Ze groeien inderdaad op in een digitale omgeving, dus willen we ze daar zo goed mogelijk op voorbereiden. Het is niet omdat ze al jong met een smartphone en iPad in aanraking komen, dat ze automatisch goed met al die middelen kunnen omgaan. Dat is een groot misverstand. Net als lezen, moeten ze ook dat leren."

Wat leren de kinderen concreet in de lessen mediawijsheid?

“Ik breng ze eerst basisvaardigheden bij: hoe je werkt met programma’s, hoe je iets opstart en opslaat, hoe je een goede mail opstelt. Ten tweede werken we aan ‘informatievaardigheden’: hoe zoek je iets op online, hoe weet je wat betrouwbare informatie is? Ten derde hebben we het ook over privacy en risico’s van online gedrag. Welke informatie deel je wel en niet op het internet? Wat gebeurt er als je een app downloadt en zomaar overal op ‘ok’ klikt? En ten vierde leren we de kinderen spelenderwijs programmeren, wat ze erg leuk vinden.”

Zijn er genoeg computers voor alle kinderen?

“Ja, er is een chromebook voor ieder kind vanaf groep 3. In coronatijd hebben we gezien hoe belangrijk het is om als school over die middelen te beschikken. Per groep is er een digitale classroom-omgeving waar de leerkracht lesstof, samenvattingen en huiswerk kan delen. Iedereen krijgt ook een eigen mailadres dat enkel binnen de school gebruikt kan worden, zodat we veilig met elkaar kunnen oefenen met berichten sturen.”

Telefoons zijn niet toegestaan in de klas?

“Mobieltjes worden ’s ochtends ingeleverd, veilig in een afgesloten kast bewaard en pas aan het eind van de dag weer teruggegeven. Ook tijdens de pauzes kunnen kinderen hun telefoon dus niet gebruiken. Soms lijkt het of ze niet meer zonder kunnen, maar dat is echt niet zo. Op kamp in groep 8 hebben we drie dagen lang geen wifi en mogen de kinderen één keer een half uurtje wat doen op hun telefoon. Er zijn veel kinderen die dat dan niet eens willen. Te druk met andere gezellige dingen, met elkaar, met spelletjes.”

Wordt er op school actief gewerkt met sociale media?

“Vanaf groep 5 maken we aan het begin van het schooljaar een whatsapp-groep aan voor de hele klas. Dat gaat samen met een Whatshappy-les, waarin we met de kinderen de regels opstellen. Bijvoorbeeld: we sturen geen berichten meer na 18 uur en spammen is verboden. We zorgen ervoor dat de ouders van die regels op de hoogte zijn. Omdat de kinderen die zelf hebben opgesteld, houden ze zich er goed aan. Ze spreken elkaar erop aan als het niet goed gaat en trekken dan ook bij de leerkracht aan de bel. En de kinderen helpen elkaar: als iemand online iets vervelends meemaakt en daarover vertelt in de klas, geven anderen tips om daarmee om te gaan. Vaak weten ze het al heel goed te vertellen.”

Komen er soms vervelende situaties voor, zoals cyberpesten?

“Dat gebeurt weleens. Een kind dat buitengesloten wordt uit een whatsapp-groepje van klasgenoten bijvoorbeeld, of een vervelend bericht in een groepsapp. Op zich hoeft dat niet erg te zijn, als het maar gemeld en goed opgelost wordt. Als zoiets gebeurt, bespreekt de leerkracht het met de hele klas of besteed ik er mijn mediales aan. Het belangrijkste is dat kinderen met hun verhaal durven komen. Dat vraagt van ons dat we daarvoor openstaan.”

Hoe zorg je voor dat vertrouwen?

“Mijn gouden tip is: toon interesse voor waar de kinderen mee bezig zijn. Dat klinkt logisch, maar onze generatie kijkt nog anders tegen digitale middelen aan. ‘Online vrienden zijn geen echte vrienden’, vinden sommige ouders, terwijl dat onderscheid voor de kinderen van nu niet meer bestaat. Of je zegt uit bezorgdheid: ‘Jij mag nog helemaal niet op tiktok, daar ben je te jong voor.’ Maar verbieden heeft geen zin: ze vinden heus wel de weg om de regels te omzeilen, en wat thuis niet mag doen ze bij een vriendje. Je kan beter zeggen: ‘Joh, laat eens zien, hoe werkt dat tiktok nou?’ Door je in hun leefwereld te verdiepen, ontstaan meer begrip en vertrouwen. Als ze dan iets naars tegenkomen online, durven ze dat ook met je te delen.”

Heb je nog andere tips voor ouders?

“Als ouder kun je nu makkelijker dan vroeger achterhalen waar je kinderen zijn, maar des te moeilijker wat ze doen. Ik merk dat veel ouders het moeilijk vinden om bespreekbaar te maken wat hun kind online meemaakt. Het mobieltje wordt gezien als ‘zijn domein’, maar is dat terecht? Ik denk dat je als ouder juist nieuwsgierig moet zijn en je kind moet vragen welk app hip is, welke video’s ze bekijkt, welke spelletjes klasgenoten spelen. Houd contact, weet wat ze doen. En als je iets verbiedt, leg dan altijd uit waarom. Dan is het niet zomaar ‘stom’. Ze snappen het heus wel, als jij een goede reden hebt.”

Wat kun je zelf als volwassene doen om je kind te helpen?

“Koop een wekker. Gewoon zo’n ouderwets ding van een paar euro. Want wat gebruiken kinderen nu als klok? Juist... Laatst vertelde een meisje me dat ze slecht had geslapen. Ze was om half twaalf wakker geworden door een bericht van een vriendin op haar telefoon. Hoe kun je nou als elfjarige weerstand bieden aan al die apps die door een heel team zijn ontwikkeld om zo verleidelijk mogelijk te zijn? Dat vertel ik ze trouwens ook hoor, hoe die dingen ontworpen worden. Daar zijn ze echt van onder de indruk.”

En ik vertel erbij dat het voor mij net zo moeilijk is om eraan te weerstaan. Aan het begin van de opleiding tot mediacoach moest ik een week lang mijn schermtijd bijhouden. Daar ben ik flink van geschrokken. Dus: zet zelf alle apps die jou afleiden op 'pagina twee', zet pushberichten uit, leg je telefoon ook eens gewoon weg. Dat geeft meer rust en zo geef je zelf het goede voorbeeld."

De informatieavond Mediawijsheid vindt plaats op woensdagavond 5 juli. Aanmelden kan via Parro. Wij hopen ook u te mogen verwelkomen!

De themanieuwsbrieven zijn een initiatief van het team van de Piet Hein om u te informeren over de onderwijskundige keuzes en het werk achter de schermen. Is er een onderwerp waar u meer over wilt lezen in een volgende themanieuwsbrief? Uw suggesties en vragen zijn van harte welkom: jan.wegman@basisschoolpiethein.nl.